

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

درویش وردک

۳۱ جنوری ۲۰۱۶

لسم مجلس (دتکلیف په نشتوالی کی)

بزرگوار شیخ عبدالقادر (رضی الله عنه) دیکشنری په ورځ د ۵۴۵ هجری قمری کال دشوال دمياشتی په څوارلسمه داسی وفرماییل: رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) فرمایلی: (أَتَاوَلَاتِقِيَاءَ مِنْ أُمَّتِي بِرَأءٍ مِنَ التَّكْلِيفِ) - «زه اوزما دامت پرهیزگاران دداسی کار چی د عقل او عرف پر بنسټ صحیح نه وی، لیری یو». دجبر له مخی کوم کار نه ترسره کوو. پرهیزکار حق په عبادت کی هیڅ ستونزه نلری اوخدای پاک په ظاهر اوباطن کی اوپرته له تکلیف عبادت کوی. اما دمنافق په حال اوافعالو کی دریا اوتکلف رنگ څرگند دی، په ځانگری توگه دخدای عزوجل په عباداتوکی، دعبادت ظاهری رنځ تحمل کوی، ولی په باطن کی له خدایه لیری وی. په دی نه توانیری چی دمتقینو اوپرهیزگارانو مقام ته ورسیری.

هری خبری لره ځای شته، اوهرکار ځانگری مردان غواړی. میروونه دنفس سره دمبارزی لپاره پیداشوی. ای دمنافقینو دلگی له خپلی دوه مخی توبه ویاسی، اوله حقه دتینیتی څخه لاس واخلی اودخدای لورته راوگرځی. ولی! څرنگه کولای شی چی له شیطاننه چی درته خاندی اودشفا وعدی درکوی، خوشی کوی؟

که لمونځ کوی، یاروژه نیسی، دخلکو درضا لپاره ده، نه دخالق لپاره. همدارنگه دزکات ورکړه او حج مو هم دخلکو درضایت لپاره دی «عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ»، هغه عمل کوونکی چی بی ځایه رنځ زغمی چی ژربه په «نَارُ حَامِيَه» سوزونکی سوراوړی» ته واچول شی. داپه داسی حال کی ده چی دجبران اوتدارک پسی نه یاست اوتوبه ونکړی. پرتاسو ریښتینی پیروی، پرته له هرډول بدعته اوپرته دشرعی دخلاف، لازمه اوواجبه ده. پرتاسو لازمه ده دتیرو نیکانو له مذهبه پیروی وکړی. په سمه لاره روان شی. له تشبیه اوتعطیل څخه لیری اوسی، بلکه درسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) په سنتو پسی اقتداء وکړی. پرته له تکلفه اوپرته له ظاهری یادونی اقتداء، داسی چی هماغه لورمقام درکړل شی چی کومو کسانوته مخکی له تاسو ورکړل شوی دی.

حیرانی ده! وای پرتا! قرآن یادوی ولی عمل نه پری کوی! درسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) سنت زده کوی ولی پری له عمل کولو نه ډډه کوی. نورله منکراتو منع کوی ولی خپل مرتکب کیری. (كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ) - «خدای پروراندی ناپسند اودخشم وردی، هغه څه چی وایی او عمل نه پری کوی سوره صف آیه ۳».

ولی یوڅه وایی چی بیا عمل نه پری کوی؟ ولی خلک پرخدای ایمان ته رابولی ولی خپله ایمان نه راوړی؟ اینما دآفتاپروړاندی د مقاومت اوپایداری ځواک دی، اودسختیو اوکراونو پروړاندی دصبر اویردیاری عامل دی. هماغه

دبمن وژونکی جنگیالی دی ستا ددرونی دبمنانو اودنفس شهواتو پروراندی، ایمان دی چی مومن په دنیا او آخرت کی سرلوری کوی. ایمان سری دخدای قرب ته نیردی کوی اودنفس شیطان خواته تیل وهی.

څوک چی دحق له درگاه محرومه شو نودخلکو دروازوته مخ کوی. چاچی دحق لاره ورکه کړه اوگمراه شو دخلکو په لاره ځی. خدای چی دهرچا لپاره دنیکی غوښتونکی شی، نو دخلکو ورونه بی مخ ته تری اودخلکو ورکړه او عطا ورباندی بندوی، بلکه په همدی لاره خدای ته راوگرزی اوله دی لجن زاره ساحل ته اوله نیستی هستی ته راشی.

حیرانی ده! خوشحاله بی چی په ژمی کی دختواولجن زارکی درود له غاری ناست بی، دیرژربه دوی راورسیری او هغه لراوبه چی تاپری قناعت کړی، وچی شی اوجونگره به دورانه شی. ولی دحقیقت درود اوبه چی تاخان تری لیری ساتلی، نه په ژمی کی اونه په دوی کی وچیری، بلکه په دوی همداسی روان اوپه ژمی کی دیریری. خدای ته راوگرزی اودده درگاه هستوگن شی، ترڅوخواکمن اوامیرشی. چاچی پرته له خدایه له هرڅه مخ وراوه اوبی نیازه شو، نوپول خلک به ده ته ارشی، اودا داسی شی دی چی په خواهش اوتما لاسته نه راځی. بلکه لاسته راورنه بی په روڼ زره چی عمل ورسره مل وی، ممکن دی.

(ای غلامه) باید له گنګی سره عادت ونیسی، اودگمنامی جامی په ځان کړی، له خلکو وتبنتی، داسی که توان ولری چی ترځمکی لاندی ځانته جونگره جوړه کړی، هغه چمتو کړه. داسی باید ستا کړه وړه اوسی، ترڅو په پایله کی پرخدای دی دیقین گام تنگ شی، اودصدق مرغه دی په الوتو راشی، دباطن سترگی دی رنی شی، دکورخاوری دی هوا ته پورته اوخپله آسمان ته په الهی علم والوزی، ختیخ اولویدیخ، براوهر، دبنتی اوبیابانونه ترپښو لاندی کړی، پرځمکه اوآسمان کی په گردش راشی، په داسی حال کی چی درینتینی پناه ورکونکی په پناه کی به واوسی. پدی حال کی دی ژبه په خبرو راځی. نوردگمنامی جامی له تنه وباسه، له تیبسته پریرده له ځالی دی راووزه و دخلکو خواته ورشه. ځکه نورته ددوی لپاره داروادوایی، پرته له دی چی درته کوم زیان ورسی. ولی لبرواوپیرو اودخلکو پاملرنی اونه پاملرنی ته مه گوره، ددوی ستاینه اوبدگویی هیڅ مه شماره، ځکه ته له خدای سره بی اوهرځای که ولویری نولاس نیوی به دی وشی.. (ای قومه) یو خدای وپیژنی، اوپروراندی بی ددین اودنیا ادب رعایت کړی. ترهغه چی له خدایه لیری اوسی نوستاسو کړه وړه ناوړه دی اوهرکله که نیردی شوی، نو دحسن اعمالو خاوندان به شی. دنوکرانوچیغی اوقال اومقال ترهغی دی چی پادشاه دربارته نه وی راغلی، دپادشاه په راتگ سره گنګی په ټوله سیوری اچوی، اوپه ادب سره ورنیردی کیری، اوپا هریو یوی ځندی ته تیبسته کوی، پس خدای ته نیردی والی دذاتی دروندوالی اوقار موجب گرزی.

خلکوته مخ اړول اوله خالقه لیری کیدل عین بدمرغی ده. ترڅوچی دظاهری اسبابو اودخلکو عطا ته له سترگو نیولو اوله دوی څخه دسود ازیان تمه کولو څخه مخ وانه اړوی، دخلاصون اورستگاری مخ به هم ونه وینی.

تاسوناروغه روغان یاست، درویش شتمن، ژوندی مری، اومعدوم موجودات. ترڅوله خدای عزوجل څخه تیبسته اولیری والی اوله ده مخ اړول؟ ترڅوددنیا آبادول اودآخرت وړانول؟ تاسو هیو یو زره لری، پس څرنګه دنیا اوآخرت دواړه په هغی کی ځای نیسی؟ څرنګه دی دخالق اومخلوق حب پکی پځای کړی؟ څرنګه دی دا علایق (ایرکی) یوځای کړی؟ مسلمان دا ادعا دروغ ده. پدی هکله رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) فرمایي: (الْكَذِبُ مَجَاتِبُ الْإِيمَانِ) - «درواغ ایمان له زره لیری کوی».

له هرلویښی هغه راوځی چی پکی دی، ستا اعمال ستا داعتقاد دلیل دی، ظاهر دی دباطن څرګندوی دی، ددی اصل پرینست ویل شوی: (الظاهر عنوان الباطن) - «ظاهر دباطن نینان دی»، ستا باطن دخدای اواخصانوپروراندی څرګند دی، هرکله که له یوه داسی خواصو سره مخ شوی دده په راهنمایی له خپلو گناهونو څخه توبه وباسه. مخکی لدی چی دحق پروراندی ودرول شی، دخدای دمردانو پروراندی متواضع اوفروتن اوسه، که دهرکله دصلحاو اودخدای دمردانو

پروراندی متواضع وی، داسی ده لکه دخدای پروراندی دی تواضع کړی وی. ځکه متعال خدای سرټیټی اومتواضع بنده گانو ته لویې ورکوی، ترځان له مشر سره په ادب رفتار وکړه، ځکه بزرگوار پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) فرمایلی: **(الْبِرْكَهَ فِي آكَابِرِكُمْ)**-«برکت دمشرانو سره دی». روبښانه ده چی دحضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم له دی خبری مطلب دسن لوړوالی ندی، بلکه دسن اوسال سره یی تقوی هم ورزیاده کړی. اوداڅخپله دالهی اومرو په ترسره کولو اوله منهبیاتو څخه دځان ژغورلو اوپه کتاب اوسنت عمل کولو لاس ته راځی. اوطبعا ریښتینی بزرگ هغه دی چی ددی خصایلو درلودونکی وی. اوکه نه ډیر سپین بریری چی داحترام وړندی اوآن تردی چی سلام هم ورته ندی جایز، اوددوی په لیدلو کی هیڅ برکت نشته.

بزرگان عبارت دی له: پرهیزگارانو، وارانو، عامل عالمانو، په قول او عمل کی مخلصین، بزرگان عبارت دی له: پاک دلان، پرته له خدایه دهرڅه نه مخ اړونکی، دخدای به معرفت روبښان زری، اومولاته نیردی زری. په هرزړه کی چی حب ددنیا کښیوت، دحق له قربه لیری دی. اوپه هرزړه کی که دحق مهرځای ونیسی نو دحق قرب ته هم رسیږی. هغه زړه چی ددنیا په شوق کی ډوب دی، دحق له جلوی څخه پټ دی، اودآخرت په مهرډک زړه دحق جلوه ته رسیږی. ددیناسره دمیل اورغبت په اندازه دآخرت له میله کمیری، اودآخرت ته دمیل په اندازه ددنیا له عشقه کمیری. خپل قدر وپیژنی او هغه مقام چی خدای انسان ته ندی مقرر کړی مه کښته کیږی. پدی هکله یوه دبزرگانو څخه داسی ویلی: **(مَنْ لَمْ يَعْرِفْ قَدْرَهُ عَرَفْتَهُ الْأَقْدَارِ قَدْرَهُ)**-«هرچاچی خپل قدرونه پیژانده، دزمانی گردش به دده ارزښت بیان کړی».

هغلته کښینه چی بیا دجگ نکړی، هرکله که یوه کورته ورننوتی داسی ځای مه کښینه چی درته ځانگری شوی ندی، اوکه نه په خواری به دی وشړی.

(ای غلامه) ټول عمر دی دهغه علم په زده کړه تیرکړی چی عمل نه پری کوی، داکارتاته څه گڼه لری؟ رسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) فرمایلی: **(يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِلْأَنْبِيَاءِ وَالْعُلَمَاءِ: أَنْتُمْ كُنْتُمْ رُعَاةَ الْخَلْقِ فَمَا صَنَعْتُمْ فِي رَعَايَاكُمْ، وَيَقُولُ لِلْمُلُوكِ وَالْأَغْنِيَاءِ أَنْتُمْ خَزَائِنُ كُنُوزِي هَلْ وَاصَلْتُمُ الْفُقَرَاءَ وَرَبَّيْتُمُ الْإِيْتَامَ وَأَخْرَجْتُمُ مِنْهَا حَقِّي الَّذِي كَتَبْتُهُ عَلَيْكُمْ؟)**-«عزوجل خدای دقیامت په ورځ انبیانو او علمو ته داسی فرمایلی: تاسودخلکو سرپرستان وی، ددوی پروراندی مو کوم کار ترسره کړ؟ اویادشاهانو اوځواکمنانو ته وایی: تاسو زما دخزانو خزانه داران وی، آیا ددرویشانو حقوق مو تری اداء کړی، آیا له یتیمانو مو پالنه کړی، زما حق مو له هغه ماله چی درته مقرر کړی و، اداء کړ؟».

(ای قومه) درسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) ارزښتناکه پندته غورځوه، اودزړه په غورو یی واوره. هرکله که وغواړم چی تښته وکړم، نو دقدر قیچی می وزرونه راته غوڅ کړی. زه ځانته ډاډ ورکوم چی دځواکمن پادشاه په مخکی یی، نو دمسولیت احساس وکړه.

وای پرتا! حیرانی ده! ای منافقه له دی ښاره زما دلیری والی آرزولری، پوه شه که زه وخوځیرم، نوکارونه به بل ډول شی اودتولنی ارکان به سره وشلیږی. ولی زه له خدایه بیبریرم، زه بیره نه کوم اودمبارزی اوالهی قدرته په تسلیمیدو سره چمتو اوله مقدراتوسره موافق یم.

حیرانی ده، ته ما مسخره کوی اوزه دحق پرورادی ولاړیم، چی خلق دده خواته وبولم. ډیر ژر به ځواب واورى. هره اندازه لږیادیږ، چی کولای شی پورته اوکښته والوزه، ډیر ژر به دخدای دعذاب سره مخ شی، هم په دنیا اوهم په آخرت کی.

زه دزمانی سره سم تگ کوم اوپرمخ روان یم اوته به ژر په پایلو پوه شی. زه دخدای دځواک په لاس کی یم اودده په اراده تغیر اوبدلون کوم. یووارمی دغره پشان لوی کړی، بیا می د نری پشان کوچنی. یووارمی دریاب وگرځوی اویووارمی

خاڅکي، يووار لمر اوکله هم څرک. همدارنگه دښپي اوورځي گردش مي هم بدلوي. (کُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ)-«هره ورځ ديوه امرپه ترسره کولو کي دي. سوره رحمن آيه ۲۹» بلکه هره شيبه تاسوته ديوه امرپه جوړولو اوبله شيبه بل ته دبل امرپه جوړولوکي دي.

(ای غلامه) که دخاطرپراخوالي اودزره روښتوب غواړي، دخلکو خبروته غور مه نيسه. اوددوي خبرو ته پاملرنه مه کوه. پدي پوه شه چي خلک دپالونکي خدای څخه راضي ندي. پس له تابه څرنگه راضي شي؟ اوهم پوه شه چي ډيري بي نه پوهيږي اونه گوري اوایمان نلري. دروغ وايي او هيڅکله رينښتيا په ژبه نه راوړي. له هغي ډلي پيروي وکړه، چي پرته له خدایه هيچاته اعتنا نه ورکوي، اوپرته له خدایه دبل چا څخه هيڅ نه اوري، اوپرته دده له فرمانه هيڅ نه ويني. اودخدای په لاره کي دهرډول آزار اواذيت څخه باک نلري. دهغه څه نه چي مقدراتو دآزمائينت لپاره درته مخ کړي، صابره اوسه. دادعزوجل خدای روش دي ددوستانو اوغوره شويوپه هکله. ټول امکانات تري اخلي اوپه رازرازبلو بي گرفتاروي، دنيا واخرت له خاورترعرشه ورباندې تنگوي، وجود بي خاوري کوي. اوکله چي دوجود فنا ته ورسيدل، بيا نودوي دځان لپاره غوره کوي. بودي دده سره دي نه دبل چاسره. دوي بل خوي اوبل وجود وربيني. (ثُمَّ أَنْشَأْنَا هَؤُلَاءَ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ)-«وروسته دي دبل خلق په صورت بدلوي، بزړگواردي هغه خدای چي ترټولو ښه پيداوونکي دي. سوره مومنون آيه ۱۴».

اول پيدايشت گډ پيدايښت دي اودامنفرد دي. په دوهم پيدايښت کي، دي له ورونيو، همنوعانو اوبلاخره دبنی آدم له جنسه جلاکوي. دده په ماهيت کي تغييراوبدلون راولي. روحاني اوله خدای سره وصل کيږي، اودخلکو له ليدوڅخه بيزاره وي. دده داسرارو دروازه بي پرمخ تړل کيږي. دنيا واخرت، جنت اودوزخ اوتول مخلوقات بي ترنظر يوشان اوديوه وجود پشان ښکاري. اودا وجود دده په باطني ځواک کي جذب کيږي، هغه وخت دده قدرت اومعنوي توان څرگنديږي. همدارنگه چي لکڼه دموسي (عليه السلام) په لاسونو کي په ښاماربدله شوه، دي په هم په نهاني عالم کي دتصرفاتوڅښتن وگرزي.

پاک اوسپيڅلي دي خدای چي خپل ځواک دهربنده په وجودکي چي وغواړي، څرگندوي. دموسي لکني دفرعون دسحرديراسباب له منځه يووړل اوتيري کړل ولي په ضعيفت کي بي بدلون رانغي. دخدای عز وجل قصد داو چي دوي وپوهوي چي دموسي لکڼه قدرت دي اونه حکمت، ځکه هرڅه چي په هغه ورځ ساحرانو ترسره کړل، ټول سحراوجادو و اودرياضي په مرسته بي ترسره کړل، ولي هغه څه چي دموسي عليه السلام پواسطه ترسره شول دحق قدرت له نښانوڅخه بي سرچينه اخيستي وه اودموسي معجزه وه. دهمدي اصل پربينست وچي دساحرانو مشرله يوه ساحره وپوښتل چي وگوره چي موسي په څه حال کي دي، وويل چي دي وينم چي رنگ بي الوتي. نودساحرانو مشر وويل چي دا خدای قدرت دي نه دسحر، ځکه چي ساحر له خپله سحره نه بيږيږي همدارنگه چي صنعتگرله خپلي صنعتي نه بيږيږي. نوځکه بي خپله ايمان راوړ اونورو هم په ده پسي ايمان راوړ.

(ای غلامه) څه وخت به دحکمت له بنده خلاص شي اودحق قدرت ته به ورسپيږي؟ څه وخت به دي اعمال تاله حکمته دخدای قدرت ته ورسوي؟ څه وخت به دي دظاهري عنايتوڅخه ليري اودحق قرب ته به نایل شي؟ څه وخت به دمعرفت لمرتا داسي وروزي چي دعوامو اوخواصول باندې اثرولري، اودهغي بلاو اومصيبتونو څخه چي دامويني لپاره درته مخ کوي، له خدایه ونه تښتي؟

تادکراونو پواسطه آزمويي، ترڅو څرگنده شي چي آيا دده له درگاه مخ اړوي اوظاهري اسبابو ته متوصل کيږي اوکه نه؟ آيا يوازي ظاهرته گوري اوکه باطن هم ويني اواعتنا ورته کوي؟ آيا هغه څه چي درک کوي پري مومن بي اوکه له درک څخه بي عاجزي؟ آيا هغه څه چي نه بي ويني هم درک کوي؟

لویه خدایه مونږ مه آزمویه، خدایه خپل قرب پرته له آزموینې مونږته نصیب وگرزوه، خدایه له تا قرب اولطف غواړو، خدایه پرته له بعده قرب راته راکړی، مونږ دلیری والی اوبعد توان اوطاقت نلرو، ای خدایه دآزموینې توان اوطاقت نلرو، خدایه خپل قرب مونږته په نصیب کړی پرته دلیری والی داوړله آفته. ای خدایه که پرته له آفاتو اوبلاو ستا قرب ممکن ندی، مونږسمندر وگرځوه، هغسی سمندرچی په اورکی هگی اچوی اوژوند پکی کوی، داسی چی اورنه ده ته زیان رسوی شی اونه یی سیځی. لویه خدایه دخپل قرب اورمونږته داسی سور کړی لکه اور دی چی ابراهیم خلیل(علیه السلام) ته سوړوگرزوه اوزمونږپرشاوخوا دعنایت بوټی راشنه کړه داسی لکه چی دی دابراهیم خلیل پرخواراشنه کړل. مونږله تولوشیانو بی نیازه وگرځوه، داسی لکه چی خلیل دی بی نیازه کړی و، مونږدخپل قرب انس ته ورسوه داسی لکه ابراهیم خلیل دی چی گرځولی و، اومونږوساته داسی لکه دی چی دی ساتلی وو. آمین.

ابراهیم خلیل علیه السلام مخکی له سفره دلاری ملگری غوره کړ، مخکی له کوره یی گاونډی غوره کړ، له ویری اووحشت نه مخکی یی همناستی اوانیس غوره کړ، دارویی مخکی له ناروغی غوره کړ اوصبریی مخکی له گرفتاری، رضا یی مخکی له قضا لاسته راوړی، ته هم دخپل پلارڅخه زده کړه، دده په افعالواوقالوپیسی اقتداء وکړه. پاک اوسپیڅلی دی هغه خدای چی دبللو په دریاب کی یی پری لطف وکړاود محنت اوخواربویدی دریاب کی یی ورته لامبوورزده کړه اوتانید یی کړ، اوپرغلیمانو یی بری ورکړ، ترڅویی چی د افتخار لوړی څوکی ته پورته کړ، اودخدای دقدرت لاس تل دده سره و، داسی پالنه یی ورکړه چی دهری څابنت بوډوی ته به یی لاس نه وروړ ترڅوبه میلمه نه و راغلی. داتول په ریښتیا سره دخدای عزوجل پټ عنایات و.

(ای غلامه) دالهی قضاوقدرپروخت پټه خوله اوسه ترڅودده بی پایه الطاف ووینی، آیا دجالینوس غلام داستان دی ندی اوریدلی؟ چی داستاد دخدمت پرمحال به لال اوگنگ و ترڅوچی یی داستاد څخه ټول علوم دزره په غوړو واورید اوتول یی زده کړل؟

دخدایی حکمت اسرار ستا دپراکنده گوپی په سبب ستا پزره اغیزه نه اچوی، پس باید خاموش اوسی اوقضاوقدرته غاړه کښیردی ترڅومقصود ته ورسیری.

لویه خدایه، موافقت له خپل مشیت سره زمونږ روزی وگرځوه، اوله منازعی اوچگری موساته!

«وَأَتْنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ».

۱- بدعت دراصطلاح دین عبارت است از قول یا فعلی که مسلمان آن را گفته یا انجام داده و بدان صبغه دینی دهد، به طوری که برای آن در کتاب و سنت (قولی یا عملی) حضرت رسول صلی الله علیه وسلم، اساس و ریشه نی یافته نشود. عن ام المؤمنین ام عبدالله عایشه رضی الله عنها، قالت قال رسول الله صلی الله علیه وسلم من احدث فی امرنا هذا مالیس منه فهو رد. رواه البخاری والمسلم.

۲- مشبه و معطله دوفرغه می باشند که برای خداوند شبیه قائلند، وصفات باری را انکار می کنند. مذهب آنان را تشبیه و تعطیل می نامند.